

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**  
**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**  
Кафедра туристичного та готельно-ресторанного бізнесу

**РЕФЕРАТ**  
**кваліфікаційної роботи**  
**на здобуття освітнього ступеня бакалавра**  
зі спеціальності 242 «Туризм»

за бакалаврською програмою професійного спрямування «Економіка і організація туристичної діяльності»

на тему: **«ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ СВІТОВОГО  
ДОСВІДУ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙ В СФЕРІ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ»**

**Виконавець:**  
студентка факультету міжнародної економіки  
Чинська Дарія Валеріївна

**Науковий керівник:**  
к.е.н., доцент  
Назаренко Ольга Василівна

Одеса 2020

## ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

**Актуальність дослідження.** Однією зі сфер широкого застосування комп'ютерних інформаційних технологій є туристичний бізнес, який належить галузям економіки, що найбільш динамічно розвиваються, має високий потенціал і велику кількість можливостей для використання різноманітних інформаційних технологій, що дають змогу отримувати фінансові та інші переваги від синергетичного ефекту й інтеграційних процесів, починаючи від розробки спеціалізованих програмних засобів, що забезпечують автоматизацію роботи окремої туристичної фірми чи готелю, і закінчуючи використанням глобальних комп'ютерних мереж. Водночас сучасні інформаційні технології дають змогу не тільки автоматизувати процес організації туристичних об'єктів, але й процес прийняття управлінських рішень та надання туристичних послуг.

Впровадження цифрових технологій в усі сфери діяльності призводить до глибоких трансформацій бізнес-процесів і, як наслідок, до змін в системах управління туризмом на всіх рівнях. Кардинальні модифікації зазнають багато принципів організації управління в туризмі, які вимагають наукового вивчення. Такі дослідження також необхідні для обґрунтування стратегії і тактики розвитку туризму в умовах цифровізації як на національному рівні, так і на рівні окремих туристських дестинацій.

Вплив цифровізації на туризм слід розглядати на декількох рівнях: мега-, макро-, мезо- і мікрорівні. Мегарівень відповідає рівню міжнародного туризму, який в максимальному ступені відчуває на собі вплив нових цифрових технологій, таких як Big Data, штучного інтелекту, «Інтернету речей» (Internet of Things - IoT), мобільних технологій та ін.

У XXI столітті діяльність туристичних підприємств не обходиться без використання інформаційних і цифрових технологій. Для того щоб вижити в час високої конкуренції, необхідно впроваджувати інноваційні технології. У подібних випадках турагенти і туроператори туристичних послуг повинні розробляти і використовувати нові види послуг, які не тільки сподобаються туристу, але і будуть

унікальними. Для цього з'являється необхідність формування нових споживчих цінностей: комплексний сервіс за допомогою розширення асортименту додаткових послуг, вдосконалення постпродажного супроводу покупця, введення міжнародних стандартів обслуговування, моніторинг економічного, екологічного, політичного станів на світовому рівні.

Розробкою даної проблеми займалися багато науковців, представники різних галузей науки: С. Арімов, В. Балута, О. Виноградова, О. Губанова, А. Демаш, І. Зорін, Г. Галузинський, М. Єфремов, М. Желєні, В. Квартальнова, А. Левкова, С. Мельниченко, Г. Папирян, М. Скопень, Т. Ткаченко та ін.

Враховуючи все вищесказане, нами і була обрана тема дипломної роботи: «Перспективи впровадження в Україні світового досвіду технологічних інновацій у сфері розвитку туризму».

**Об'єкт дослідження** – процес аналізу перспектив впровадження в Україні світового досвіду технологічних інновацій в сфері розвитку туризму.

**Предмет дослідження** – сукупність теоретичних, методичних та практичних аспектів аналізу перспектив впровадження в Україні світового досвіду технологічних інновацій у сфері розвитку туризму на прикладі віртуальних технологій.

**Мета роботи:** дослідити основні аспекти впровадження в Україні світового досвіду технологічних інновацій у сфері розвитку туризму.

Відповідно до мети були визначені наступні **завдання**:

1) дати загальнотеоретичну характеристику технологічних інновацій у туристичній індустрії;

2) провести дослідження світового досвіду використання технологічних інновацій у сфері туризму;

3) проаналізувати особливості впровадження зарубіжного досвіду використання технологічних інновацій у сфері туризму в Україні;

4) розробити Програму розвитку віртуального сектору туристичної індустрії як засобу зміцнення туристичного потенціалу України на прикладі Одеської області.

Для розв'язання поставлених завдань були використані такі **методи дослідження**: теоретико-критичний аналіз літератури з теми дослідження; зіставлення, узагальнення і синтезування здобутої інформації тощо.

**Структура роботи.** Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (70 найменувань). Загальний обсяг кваліфікаційної роботи становить 76 сторінки комп'ютерного тексту. Основний зміст викладено на 64 сторінках. Робота містить 6 таблиць, 13 рисунків.

**Публікації.** Чинська Д. В. Кластеризація ресторанів швидкого харчування навколо шкіл у США / Д. В. Чинська // Туристичний та готельно-ресторанний бізнес: світовий досвід та перспективи розвитку для України: Збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів та вчених. Том 3 (м. Одеса, 15 квітня 2020 р.) / Одеський національний економічний університет. Одеса: ОНЕУ, 2020. С. 525-528

## ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «Загальнотеоретична характеристика технологічних інновацій у туристичній індустрії» було розглянуто поняття та сутність технологічних інновацій у туристичній індустрії та вплив технологічних інновацій на розвиток туристичної індустрії. Наведено напрямки розвитку концепції віртуальних музеїв у сфері туризму.

У другому розділі «Дослідження світового досвіду використання технологічних інновацій у сфері туризму» проаналізовано зарубіжний досвід впровадження технологічних інновацій. Наведено принципи та методи використання технологічних інновацій в зарубіжних країнах на прикладі віртуальних музеїв та екскурсій.

У третьому розділі «Особливості впровадження зарубіжного досвіду використання технологічних інновацій у сфері туризму в Україні» було виявлено перспективи впровадження технологічних інновацій у розвитку туристичного сектору України та розроблено Програму розвитку віртуального сектору туристичної індустрії як засобу зміцнення туристичного потенціалу України на прикладі Одеської області.

## ВИСНОВКИ

У даній роботі було проаналізовано сучасний стан технологічних інновацій в сфері розвитку туризму, виявлено перспективу впровадження в Україні світового досвіду технологічних інновацій у сфері розвитку туризму на прикладі віртуальних технологій.

Відповідно до мети роботи були виконані наступні завдання:

1) Надана загальнотеоретична характеристика технологічних інновацій у туристичній індустрії;

2) Було проведено дослідження світового досвіду використання технологічних інновацій у сфері туризму;

3) Проаналізовано особливості впровадження зарубіжного досвіду використання технологічних інновацій у сфері туризму в Україні;

4) Розроблено Програму розвитку віртуального сектору туристичної індустрії як засобу зміцнення туристичного потенціалу України на прикладі Одеської області.

Таким чином, туризм в Україні має потенційні можливості та повинен стати сферою реалізації ринкових механізмів. Серед його завдань можна виділити ознайомлення гостей з історико-культурною спадщиною, сьогоденням нашого народу та держави.

Отже, використання різних інноваційних технологій у туристичній сфері України дасть змогу суттєво підвищити якість і комфортність послуг, раціонально та оптимально використовувати наявні ресурси. А використання досвіду закордонних підприємств дасть українським інноваторам можливість відкрити для себе нові можливості, і все це зробить туризм доступнішим для різних категорій населення.

Зважаючи на реалії сьогодення, основна увага держави має бути зосереджена на подоланні наявних негативних тенденцій, створенні системних та комплексних передумов для розвитку сфери туризму як одного із пріоритетних напрямків для економічного зростання країни та наповнення бюджетів всіх рівнів. Ситуація, що склалася в державі на цей час, потребує рішучих кроків з визначення державної політики у сфері туризму.

Сучасний світовий розвиток характеризується формуванням інформаційного (кібернетичного) простору. Сьогодні на базі інтерактивних панорам створюються екскурсії, тури, а також презентації цілих країн. Держави створюють віртуальні проекти, за допомогою яких просувають національний турпродукт і привертають у регіон туристичний потік. Сьогодні є уже достатньо багато проектів, що конструюють і втілюють найповнішу модель віртуальної реальності. Нині за допомогою технологій 3D і можливостей, які надають сервіси, подібні, наприклад, до «Google Планета Земля», можна відвідати найвіддаленіші куточки планети і навіть космос.

Базуючись на положеннях Генеральної угоди з торгівлі послугами (ГАТС), в туристичній сфері розвивається інноваційна діяльність за трьома напрямками:

1. Впровадження нововведень (організаційні інновації), що пов'язані з розвитком туристичного підприємства, включаючи реорганізацію, укрупнення,

поглинання конкуруючих суб'єктів на основі новітньої техніки і передових технологій; кадрової політики (оновлення і заміна кадрового складу, система підвищення кваліфікації, перепідготовка і стимулювання працівників); раціональної економічної та фінансової діяльності (впровадження сучасних форм обліку та звітності, що забезпечують стійкість положення і розвитку підприємства).

2. Маркетингові інновації, що дозволяють охоплювати потреби цільових споживачів або залучати неохоплених на даний період часу клієнтів.

3. Періодичні нововведення (продуктові інновації), спрямовані на зміну споживчих властивостей туристичного продукту, його позиціонування і дають конкурентні переваги.

Інновація як процес або як продукт може стати однією з головних статей доходу підприємства, істотно впливаючи на збільшення прибутку. Чим вищий потенціал нововведень, тим вищий очікуваний реальний прибуток.

Особливістю розвитку інноваційної діяльності в туризмі є створення нового або зміна існуючого продукту, вдосконалення транспортних, готельних та інших послуг, освоєння нових ринків, впровадження передових інформаційних і телекомунікаційних технологій і сучасних форм організаційно-управлінської діяльності.

Успіх функціонування підприємства в сфері туризму багато в чому залежить від інноваційного менеджменту. Практичне застосування інновацій в туристичній сфері дозволить не тільки підвищити рівень конкурентоспроможності підприємства, але й оцінити доцільність впровадження нових видів послуг. Практика показує, що найбільш прийнятним варіантом, на сучасному етапі, є використання інформаційних технологій.

Вкладення невеликих інвестицій в інновації дає великий економічний ефект у вигляді прибутку, з одного боку, та економії власного фонду, з іншого. А застосування інновацій в цілому дає великий стрибок для розвитку туристичної індустрії.

## АНОТАЦІЯ

**Чинська Д. В. «Перспективи впровадження в Україні світового досвіду технологічних інновацій в сфері розвитку туризму».**

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 242 «Туризм» за освітньою програмою «Туризм» – Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2020.

Кваліфікаційна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел.

Об'єкт дослідження – сучасний стан використання технологічних інновацій у сфері розвитку туризму. Предметом дослідження є шляхи впровадження в Україні світового досвіду технологічних інновацій у сфері розвитку туризму на прикладі віртуальних технологій.

У роботі проаналізована сутність та особливості технологічних інновацій в сфері туризму. Виявлено тенденції розвитку інновацій туристичної індустрії, проаналізовано сутність віртуальних турів.

За результатами, були запропоновані рекомендації щодо розробки програми розвитку віртуального сектору туристичної індустрії як засобу зміцнення туристичного потенціалу України на прикладі Одеської області.

**Ключові слова:** туризм, інновація, віртуальний простір, технології, віртуальні музеї.

## ANNOTATION

**Chynska D.V. «Prospects for the implementation in Ukraine of the world experience of technological innovations in the field of tourism development.»**

Qualifying work on obtaining a bachelor's degree in the specialty 242 «Tourism» for the educational program «Tourism». – Odessa National Economics University. – Odessa, 2020.

The qualifying work consists an introduction, three chapters, conclusions, list of sources used.

The object of study - the current state of use of technological innovations in the field of tourism development. The subject of the research is the ways of introduction in Ukraine of the world experience of technological innovations in the field of tourism development on the example of virtual technologies.

The essence and features of technological innovations in the field of tourism are analyzed in the work. The tendencies of development of innovations of the tourist industry are revealed, the essence of virtual tours is analyzed.

According to the results, recommendations were proposed for the development of a program for the development of the virtual sector of the tourism industry as a means of strengthening the tourism potential of Ukraine on the example of Odessa region.

**Key words:** tourism, innovation, virtual space, technologies, virtual museums.